

Prima instanță: (Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău) L. Pruteanu
Instanța de apel: (Curtea de Apel Bălți) N. Simciuc, I. Țurcanu, I. Cotruță

DECIZIE

27 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Oleg Sternioală
Dumitru Visternicean
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de avocatul Potereanu Dina în interesele lui Milanos Alexandru,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Dumitrașcu Anatolie și Dumitrașcu Rodelia împotriva lui Milonas Alexandru privind încetarea proprietății comune pe cote-părți prin înstrăinarea bunului la licitație și evacuarea din imobil,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, prin care s-a respins cererea de repunere în termen pentru declararea apelului și s-a restituit apelul declarat de Milanos Alexandru,

c o n s t a ț ă:

La 27 aprilie 2016, Dumitrașcu Anatolie și Dumitrașcu Rodelia s-au adresat în instanța de judecată cu cererea de chemare în judecată împotriva lui Milonas Alexandru solicitând încetarea proprietății comune pe cote-părți, vânzarea forțată a bunului imobil la licitație și distribuirea prețului către coproprietari proporțional cotei-părți a fiecăruia dintre ei, evacuarea din apartament a lui Milonas Alexandru, fără acordarea altui spațiu locativ.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 23 decembrie 2016 acțiunea înaintată de Dumitrașcu Anatolie și Dumitrașcu Rodelia a fost admisă.

S-a încetat proprietatea comună pe cote-părți a bunului imobil litigios, situat în mun. Chișinău, str. Dona și Ion Aldea-Teodorovici 10/1, prin vânzarea la licitație cu distribuirea sumei încasate între coproprietari proporțional cotei părți deținute cu drept de proprietate.

S-a evacuat Milonas Alexandru din imobilul bunului imobil litigios, situat în mun. Chișinău, str. Dona și Ion Aldea-Teodorovici 10/1, fără acordarea altui spațiu locativ.

S-a încasat de la Milonas Alexandru în beneficiul lui Dumitrașcu Anatolie și Dumitrașcu Rodelia cheltuieli de judecată compuse din plata taxei de stat în mărime de 1917,56 lei și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 400 lei, în total 2317,56 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 03 mai 2017, avocatul Potereanu Dina în interesele lui Milanos Alexandru, a declarat apel nemotivat solicitând, admiterea cererii de apel, repunerea în termenul de atac, casarea hotărârii Judecătoriei Buiucani,

mun. Chișinău din 23 decembrie 2016 și emiterea unei hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată înaintată de Dumitrașcu Anatolie și Dumitrașcu Rodelia.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, s-a respins cererea avocatului Potereanu Dina privind amânarea ședinței de judecată.

S-a respins cererea avocatului Potereanu Dina în interesele lui Milanos Alexandru privind repunerea în termen pentru declararea apelului și s-a restituit apelul declarat de Milonas Alexandru din motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat repunerea în termen.

La 28 noiembrie 2017, avocatul Potereanu Dina în interesele lui Milanos Alexandru a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017 și a indicat că nu este de acord cu conținutul acesteia, deoarece au încălcate și aplicate eronat normele de drept procedural și material, concluziile expuse fiind în contradicție cu circumstanțele concrete și reale ale pricinii.

Susține că instanța de apel nu a examinat cererea de amânare a ședinței de judecată conform situației existente de fapt și a argumentelor invocate, astfel a fost încălcat dreptul la un proces echitabil și drepturile procesuale prevăzute de art.26,27 din Codul de procedură civilă.

De asemenea, prin restituirea cererii de apel apelantul a fost lipsit de posibilitatea de a-și apăra drepturile și interesele sale în litigiul dat, i s-a încălcat dreptul al un recurs efectiv, prevăzut de art. 20 din Constituția Republicii Moldova, art. 5 Codul de procedură civilă și art.13 al Convenției CtEDO.

Consideră că prin soluția emisă de către instanța de apel se încalcă grav principiul accesului liber la justiție și dreptul la un proces echitabil.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs relevă următoarele.

Conform prevederilor art.425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicării încheierii.

Potrivit scrisorii de comunicare recurentul a recepționat încheierea la 13 noiembrie 2017. Cererea de recurs a fost declarată la 28 noiembrie 2017, respectiv în termenul prevăzut de art.425 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 426 alin. (1) și (3) din Codul de procedura civilă, recursul împotriva încheierii se depune și se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Analizând legalitatea încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, Colegiul consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele motive.

Cu referire la argumentele recurentului privind încălcarea dreptului de acces la justiție prin restituirea apelului, se reține următoarele.

În conformitate cu art. 369 alin.(1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Materialele dosarului atestă că în speță dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 23 decembrie 2016.

La 03 mai 2017, avocatul Potereanu Dina în interesele lui Milanos Alexandru a declarat apel nemotivat, solicitând și repunerea în termenul de atac.

Ulterior, la 02 octombrie 2017 a depus apel motivat, solicitând admiterea apelului, scutirea de la plata taxei de stat și repunerea în termenul pentru declararea apelului, indicând doar ca temei de drept prevederile de art.362 din Codul de procedură civilă, fără a invoca motivul imposibilității și nici nu a prezentat în acest sens careva probe.

Instanța reține că cerere de apel motivată nu conține nici o referire la motivele repunerii în termenul de declarare a apelului.

În conformitate cu art.362 alin.(1) Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de *30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii*, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, reieșind din norma citată mai sus termenul legal de declarare a apelului, pentru apelant a expirat la **23 ianuarie 2017, inclusiv**.

Potrivit alin. (2) art.362 Codul de procedură civilă termenul de apel se întrerupe prin decesul participantului la proces care avea interes să facă apel sau prin decesul mandatarului căruia i se comunicase hotărârea. În astfel de cazuri, se face o nouă comunicare la locul deschiderii succesiunii, iar termenul de apel începe să curgă din nou de la data comunicării hotărârii. Pentru moștenitorii incapabili și pentru cei limitați în capacitatea de exercițiu sau pentru cei dispăruți fără urmă termenul curge din ziua în care se numește tutorele sau curatorul.

Colegiul constată că Milonas Alexandru solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului atât în cererea de apel nemotivată, cât și în cererea de apel motivată nu invocă motivele repunerii și nici nu prezintă nici o probă ce ar justifica depășirea termenului legal de declarare a apelului.

Potrivit scrisorii de comunicare, la 23 decembrie 2016, instanța a expediat lui Milonas Alexandru copia dispozitivului hotărârii la adresa pe care recurentul o indică și în cererea de recurs (f.d.40).

Prin urmare, se denotă că lui Milonas Alexandru i-a fost comunicată hotărârea primei instanțe și modalitatea legală de contestare a acesteia.

Conform prevederilor art.116 Codul de procedură civilă repunerea în termen este posibilă în caz dacă se depune cerere de către persoana, care a omis acest termen din motive întemeiate cu anexarea probelor, ce argumentează această cerere.

Astfel, Colegiul constată că instanța de apel corect a constatat că cererea de repunere în termenul de apel este nefondată.

La fel, nici în cererea de recurs recurentul nu a indicat motivele omiterii termenului legal de declarare a apelului, ci doar motivează dezacordul său referitor la respingerea demersului de amânare a ședinței de judecată.

Instanța de recurs menționează că, termenele de drept procesual se au în vedere întocmirea unor acte de procedura ***ori, exercitarea căilor de atac sub sancțiunea stingerii dreptului procesual neexercitat în termen.***

Termenele procedurale prin existența lor nu fac altceva decât să asigure certitudinea drepturilor și stabilitatea raporturilor juridice, fapt ce duce în mod evident la respectarea principiului legalității, pe de o parte, și a interesului părților de a-și pregăti temeinic apărarea, astfel încât să nu fie supuse unor sancțiuni severe, pe de altă parte.

Decăderea reprezintă sancțiunea procesuală ce constă în pierderea dreptului privitor la declararea unei căi de atac sau la îndeplinirea unui alt act de procedura, neexercitat în termenul prescris de lege.

Potrivit jurisprudenței CtEDO dreptul de acces la o instanță poate fi astfel supus, în anumite circumstanțe, unor *restricții legitime*, cum ar fi termenele legale pentru prescripție (*Stubbings și alții împotriva Regatului Unit* pct. 51 -52).

În hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ***ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.***

Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. *Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen.* Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

Art.116 alin.(4) Cod de procedură civilă, statuează că repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură, *la caz norma nu este aplicabilă deoarece recurentul nu a invocat împrejurări care l-au împiedicat a declara apelul în termenul legal.*

Astfel, depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 23 decembrie 2016, la 03 mai 2017, peste patru luni, demonstrează o neglijență a drepturilor procedurale stipulate în legislația națională.

În speță, soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că, ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță.

Colegiu reține că pentru a se putea cere repunerea în termenul de declarare a apelului, partea trebuie să facă dovada existenței unei împrejurări mai presus de voința sa, deci a unei împrejurări care să excludă culpa părții respective, însă la caz se constată contrariul.

În afară de aceasta, în conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Instanța de recurs notează că, instanța de apel, corect a concluzionat despre restituirea cererii de apel declarată Milonas Alexandru deoarece apelantul a omis termenul legal de contestare a hotărîrii judecătorești, ***precum și motive întemeiate privind repunerea în termen a apelului nu s-au constatat.***

În această privință, Colegiul de asemenea menționează că, prin prisma jurisprudenței CEDO (Cauza Melnic împotriva Republicii Moldova (Hotărârea din 14 noiembrie 2006), Cauza Ceachir împotriva Republicii Moldova (Hotărârea din 15 ianuarie 2008), neprezentarea de către instanța de judecată a motivelor pentru repunerea apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 din CEDO.

Având în vedere cele expuse, încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017 este întemeiată și legală, fiind adoptată cu aplicarea corectă a normelor de drept material și cu respectarea normelor de drept material și urmează a fi menținută.

În conformitate cu art. 427 lit. a) art.428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

A respinge recursul declarat de avocatul Potereanu Dina în interesele lui Milanos Alexandru.

A menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, prin care s-a respins cererea de repunere în termen pentru declararea apelului și s-a restituit apelul declarat de Milanos Alexandru.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Oleg Sternioală

judecători

Dumitru Visternicean

Dumitru Mardari